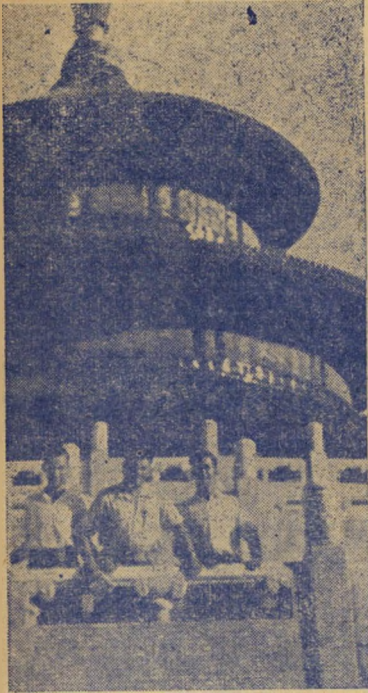

את החומה הסינית

בעמך על המרצפת השנייה, נשמעים שני הדים המדענים הסיניים לא ניסו עדיין לת' הות על תופעות אלו: הם עסוקים מדי ב' תיעוש ובמורניזציה של ארצם.

תהילה ספונמאנית

בכל הפגישות שהיו לנו עם אזרחים סיניים הורגש דבר אחד: בניגוד לאורח ברית המועצות, המקבל את שגשוג מולדתו כדבר המובן מאליה, מתחיל הסיני להלל את ממי שלחו והישגיה באופן ספונמאני. אחת הפגישות המאלפות ביותר היתה מגישתנו עם מזכיר הנוער הסיני ח'ויאנג'פו: הוא גילה לנו כי בתנועת הנוער 12 מיליון צעירים ו-9 מיליון פיונרים בגיל 10-8. כן גודע לנו, זו הפעם הראשונה, כי ה' קפיטלים הסיני לא הושמד כלל. ברחבי ה' רפובליקה העממית נמצאים עדיין 7 מיליון מפעלים פרטיים, הפועלים בשותפות עם קו' אוסרטיבים, עיריות, או מוסדות ממשלה. רבע מן ההכנסה מושקע בשיפור העסק. רבע מוקדש לשיפור מצב הפועלים. רבע נמסר לממשלה — והרבע האחרון נופל ל' כיסו של בעלה-רכוש. דומה כי מצבם של הקפיטליסטים הסיניים טוב בהרבה מזה של אחיהם האירופיים, המשלמים לעתים למדי שלה תשעים אחוז מהכנסותיהם.

בעיות תרבותיות

על אף שיגשוגה המהיר, מתלבטת הרפוב' ליקה הסינית בכמה בעיות תרבותיות. אחת מהן היא בעיית הכתב. כדי להמחיש בעייה זו, עלי לתאר מכתב-כתיבה סינית. מכתב זה מורכב משני חלקים, אשר כל אחד מהם גדול כשולחן-כתיבה. כל חלק מכיל 2000 טבלאות. באחד מסומנות ההברות השימור שיות ביותר — בשני ההברות השימושיות פחות. כדי להדפיס מכתב פשוט, יש צורך להעביר את הגייר מחלק לחלק במכונה לפ' הות עשר פעמים. עתה מעיינת הממשלה ב' הצעה להנהיג כתב חדש.

בעייה אחרת היא כתיבת שמותיהם של זרים. נקח למשל את השם שולמית. שם זה מורכב משלוש הברות. לכל הברה שלו יש מספר ניכר של מובנים בשפה הסינית. כאשר רוצה הסיני לקבוע את ההברות ה' מתאימות לשם הור, הוא בוחר את ההברות אשר יש להן משמעות חיובית, או שלילית — הכל לפי יחסו אל בעלה-שם. במקרה זה נתנה להברה הראשונה של השם — שו — משמעות חיובית: אשה טובה.

פלאי הצלחת

למרות בעיות אלו זכינו להנאה רבה מן התרבות הסינית. ראינו סרט סיני טיפוסי ושלוש אופרות עתיקות, שעסקו בהתקשרות חופשית באהבה בין בני מעמדות שור' גים. אולם יותר מכל עשו עלינו רושם ה' אקרובאטים.

תארו זא ננגד עיניכם: על הבמה עולים שלושה צעירים סיניים. כל אחד מתזק ב' קנה במבוק וצלחת. האקרובאט מניח את הצלחת על קצה הקנה ומתחיל להניע אותה בתנועה סיבובית. הצלחת אינה נופלת. עוד רו מגיש לו עוד שבעה קנים עם צלחות הוא מטה את ידיו כלפי מטה. הקנים כמעט ונוגעים ברצמה, אך הצלחות מוסיפות להי' תובב. הוא כורע על ברכיו ועומד על ראשו. הצלחות נשארות במקומן. מפליא, הלא כן?

ואחרון אחרון — החומה הסינית הגדולה. הרי אין אדם אשר ביקר בסין ואינו מזכיר אותה. כן, גם אנו עברנו מעליה במטוס, לאחר שנפרדנו ממארחינו והפלגנו חזרה ל' מוסקבה. אולם מראה לא הלהיב אותנו. היא חדלה להיות החיץ המבדיל את סין מן ה' עולם. כיום יש לה ערך היסטורי בלבד. כאשר סימתי את מסעי וחזרתי ארצה נשאלתי על תומה אחרת, מפורסמת הרבה יותר מן החומה הגדולה של סין. אחד מ' ידידי סנה אלי בחיך: "הראית את מסך-הברזל?"

הצטערתי מאד, אבל היה עלי לאכזב אותם: "לא, ראיתי בסין העממית הרבה מסכים נאים והרבה ברזל. אבל את הצירוף של שניהם לא הצלחתי לגלות."

בו ברעג הופיעו לצדי נער ונערה והתחילו לנפנף עלי במניפות. נחקטתי ברשה וחזרתי למעגל-ארקודים. בדרך חזרה למלון אמר לי נציג לא-קומור' ניסטי מהולנד: "האיגרת-הערב שיכנעה אותי יותר מכל האומים ששמעתי במועצה. עכשו אני בטוח כי הנוער הסיני הוא ידידותי ו' לבכי משבעו: אי-אפשר לארגן לבכיות ספונ' טאנית של 12 אלף צעירים. המשטר החדש, כנראה, מטסה תכונות אלה."

מקדש ההרים

את הימים הבאים כילינו בסיוורים על-פני סין העממית. ניתנה לנו גישה חופשית ל' כל מקום. סיירנו על-פני שנחאי. זוהי עיר שונה לחלוטין מפקינג. היא תעשייתית. מו' דרנית וסיאנת.

כאשר ביקרנו בשיכון-עובדים ליד שנחאי, נגלו לפנינו דירות של שני חדרים בינוניים, בהם התגוררו 4-5 נפשות חדר-השירות משותפים ל3 הדירות של הקומה. באם התי' אכזב משהו במקצת, הרי האכזבה פנה, כאשר אמר פגעל סיני בן 50: "קודם לכן גרתי בסירה רעועה על הנהר. זו הפעם הראשונה שזכיתי לקורת-גג אמיתית מעל לראשי."

רושם עז עשו עלינו המקדשים העתיקים המסוזורים ברחבי סין. מקדשים אלה מסליאים את כל חוקרי האקוסטיקה המודרנית. במק' דש אחד אתה יכול להצמיד את הסה אל החומה העגולה ולשוחח עם חברך הנמצא בקצה השני — ממש כמו בטלפון. באותו מקום מתמשכת שורה של מרצפות. כאשר אתה עומד על המרצפת הראשונה ומוחא כף כף, נשמע הד אחד. כאשר אתה מוחא כף

לכסוף הגיע רגע הנעילה. נשיא-המועצה, ברונזי ברניני, סיים את נאומו-הסיכום, אחר ישב על מקומו. קמנו והתכוננו לעזוב את האולם. אבל כאן חיכתה לנו הפתעה נעימה: מאות פיונרים — ילדים בני שמונה-תשע — פיצו דרך הדלתות הצדדיות, עטו עלינו ועטרו אותנו בפרחים צבעוניים.

עוד הפיונרים מקשטים אותנו, והנה בוח אחד הקירות של האולם, ולעינינו נגלתה מקהלת-ענק, מלחה תזמורת.

המקהלה סצחה בהמנון הנוער הדמוקרטי. הצטרפנו אליה, וביילינו כשעה וחצי בשירה סוערת.

הורה בפקינג

היום שלאחר המועצה היה סלא וגדוש. את הבוקר כילינו בעצרת-נוער סינית, בה השתתפו 13 אלף נערים ונערות. בצהריים פעדנו על שולחנו של ראש ממשלת סין העממית, צ'ו אנ-לאי.

אולם השמחה במלוא-מובן-המלה החלה רק בערב, כאשר השתתפנו בחגיגות-נוער, בארמון הישן של פקינג. בני-הארמון היו מוארים במנסים צבעוניים. שנים עשר אלף נערים ונערות רקדו, שרו, חזו בהופעות אקרובטיקה סינית מסורתית.

כאן אירגנתי יחד עם חברי מבצע מיוחד במינו. לקחנו קבוצת נוער סיני ונסינו ל' למדה הורה ישראלית, לפי המנגינה של הבה נצא במחול. העמל היה ממש מפרך, היות והסינים אינם רגילים לקצב מוסיקלי זה, מתקשים לקלוט אותו. אולם בסופו של דבר ביצעו הנמרדו את המחול בצורה נאה. עיימתי וסרתי לגוח מתחת לאחד העצים.

המבקרים היחידים במקדש טיאן-טאן (השמיים) בפקינג, היו יאיר צבן, דוד רובינו ונסראללה גרדוש, נציגי-ישראל במועצת הפדציה העולמית של הנוער הדמוקרטי.

הזמנה חגיגת לארוחת-צהריים על שולחנו של ראש-ממשלת סין, צ'ו אנ-לאי, נשלחה אל כל ציירי-המועצה. תוכן-ההזמנה נכתב באותיות אדומות, וסטי-המוזמן למסיבה הניל הובלט באותיות שחורות.

הפתעה נעימה: לאחר נעילת המועצה עשה הנוער הסיני משהו שעלה על כל הנאומים הארוכים. לאולם הגדול פרצו עשרות זאסטוים — ראש החיך של תשעה מיליוני הפיונרים הסיניים. הם הסתערו על הציורים מכל עבר, עטרו אותם תוך דקות מספר בזרי-פחים צבעוניים הציורים היו נרגשים, העלו את הילדים על השולחנות, הצטלמו איתם. בין הצמטלמים: החבר הערבי במשלחת הישראלית, למועצת הפדציה של הנוער הדמוקרטי, נסראללה גרדוש.

של פקינג. מספר חברי אירגון-הנוער הסיני עולה על מספר כל בני העם היהודי ברחבי העולם. מדי שנה בשנה מתחפפים לאירגון זה מיליון חברים חדשים, מהווים כוח-חדף

חדש לפיתוח סין העממית, קידומה בכל שטח-החיים. תשעים אחוז מבני-הנוער ה' סיני אינם מעשנים. הטיבה: מאז סטה-טונג נשא נאום נמלק, הסביר כי העישון מזיק.